

Etkin bir sunu hazırlama üzerine bir özel çalışma modülü örneği

Mustafa Kemal Alimoğlu *, Erol Gürpınar *, Göksel Güzel**, İlker Ata Şahin **, Altan Tekin**, Fırat Yazıcı **, Metin Yeşiltepe **, Sercan Ünal **, L. Bikem Süzen***.

*Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD, Antalya.

**Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem III öğrencisi, Antalya.

***Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi AD, Antalya.

Özet

Özel çalışma modülü (ÖÇM) tıp eğitiminde son dönemlerde yaygınlığı artan ve fakültelerin çekirdek eğitim programını güçlendiren bir eğitsel etkinliktir. Öğrencilerin belirli bir alanda derinlemesine öğrenmeleri, öğrenirken daha fazla sorumluluk almaları, eleştirel düşünme, iletişim, zaman yönetimi, bilgiye ulaşmayı öğrenme gibi farklı amaçları bulunmaktadır. Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde ÖÇM, 2008-2009 eğitim döneminde ilk kez uygulanmaya başlamıştır. Bu yazıda Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde 2009-2010 eğitim döneminde "Etkin sunu hazırlama" başlığı ile açılan bir ÖÇM'nin tanıtılması ve öğrencilerin bu ÖÇM ile ilgili görüşlerinin sunulması amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Özel çalışma modülü (ÖÇM), Etkin sunu hazırlama, Tıp Eğitimi.

Abstract

A special study module sample on preparing an effective presentation

Special study modules (SSM) are recently introduced education activities in medical education and adopted by many medical schools rapidly to strengthen their core curriculum. The primary aim of this application is to provide medical students with opportunities to study on and run with the topics which they are especially interested in. Also there are some secondary aims such as enhancing critical thinking, time management and communication skills of the students, or teaching them how to access required scientific information. SSM in Akdeniz University started first in academic year 2008-2009. The aim of this paper is to describe a SSM module titled "Preparation for an effective presentation" which was conducted in 2009-2010 academic year and to present feed-back results obtained from the applicants.

Key words: Special study modules (SSM), Preparation for an effective presentation, Medical education.

Giriş

1993 yılında İngiltere'de Genel Tıp Konseyi tarafından yayınlanan "Yarının Doktorları" raporunda tıp eğitiminde seçmeli ders ve Özel Çalışma Modüllerinin (ÖÇM) artırılması önerisinin ardından başta İngiltere olmak üzere, tüm dünyada tıp eğitiminde bu uygulamaların kullanımı artmaya başlamıştır (1). ÖÇM uygulamalarının tıp fakültelerinde yaygınlığının artmasında temel nedenler arasında, öğrencilerin seçtikleri bir alanda daha derinlemesine çalışmalarını sağlaması, multidisipliner çalışmaya ve öğrencilerin öğrenme için daha fazla sorumluluk almasına olanak sağlaması, eleştirel düşünme, bilgiye ulaşma ve

kariyer seçimleri konusunda olumlu avantajları yer almaktadır (2,3). ÖÇM konuları belirlenirken Tıp Fakültelerindeki uygulamalar incelendiğinde genel olarak ÇEP ile doğrudan ilgili, ÇEP dışı tıp ile ilgili ve ÇEP dışında sosyal konular ile ilgili ÖÇM konularının açılabilmesi ve Genel Tıp Konseyi'nin de önerilerinin bu yönde olduğu görülmektedir (4). Ülkemizde ÖÇM uygulamaları 2000'li yıllarda başlamıştır. Özellikle PDÖ gibi öğrenci merkezli uygulamaların yaygınlığının artışı, tıp eğitiminde öğrenci merkezli uygulamaların yaygınlaşması, ÖÇM in yaygınlaşmasına da olanak sağlamaktadır (5,6). ÖÇM uygulamasının ülkemizde Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu tarafından da tıp eğitimi için önerilen standartlar arasında olmasının da uygulamanın yaygınlığını arttıracakı düşünülmektedir (7).

Yazışma Adresi: Yrd. Doç. Dr. Mustafa Kemal Alimoğlu
Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi AD Kampus 07059
Antalya
Tel: +90 242 249 61 65 Faks: +90 242 227 44 82
E-mail: kalimoglu@akdeniz.edu.tr

Müracaat tarihi: 12.11.2010
Kabul tarihi: 27.04.2011

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde ÖÇM, 2008-2009 eğitim döneminde ilk kez uygulanmaya başlamıştır. Uygulama halen Dönem 2 de devam etmekte, eğitim dönemi boyunca programda belirlenen saatlerde öğrenciler seçtikleri bir ÖÇM konusunda ilgili öğretim üyesi ile birlikte uygulamayı devam ettirmektedirler (8).

Bu yazıda Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde 2009-2010 eğitim döneminde “Etkin sunu hazırlama” başlığı ile açılan bir ÖÇM’nin tanıtılması ve öğrencilerin bu ÖÇM ile ilgili görüşlerini içeren niteliksel verilerin sunulması amaçlanmıştır.

Özel Çalışma Modülünün Tanıtımı

ÖÇM: Etkin sunu hazırlama ÖÇM’sinin amacı; sunum yapmanın amacını tanımlama, görsel işitsel araç kullanmanın özelliklerini tanımlama, belirlenen bir konuda kısa sunum hazırlama, hazırlanan materyali etkin bir şekilde sunma becerisi kazandırma olarak öğrencilere duyurulmuştur.

Katılımcılar: ÖÇM’yi seçen altı öğrenci ile ÖÇM uygulamasına başlanmıştır. ÖÇM de ikisi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı, biri Anatomi Anabilim Dalında olmak üzere üç öğretim üyesi görev almıştır.

Uygulama:

a. Durum belirleme: Öğrencilerle yapılan ilk toplantıda tanışmanın ardından, ÖÇM’nin amacı, eğiticilerin beklentileri aktarılmış ve öğrencilerin görüş ve önerileri ile içerik ve program belirlenmiştir. İlk dört hafta, öğrencilere etkin sunu ile ilgili herhangi bir konu aktarılmadan, öğrencilerden kendi belirledikleri bir konuda 10-15 dakikalık sunu hazırlamaları ve bunu gruba sunmaları istenmiştir. Öğrenciler, sualtı dalış, sigara ve sağlık, olbia kültür sanat çarşısı, sporda sponsorluk, mağaracılık, kolay ev temizliği teknikleri konularında sunum yapmıştır. Öğrencilerin yaptıkları sunum ile ilgili herhangi bir geri bildirim ve tartışma yapmadan, yapılan tüm sunumlar videoya kaydedilmiştir.

b. Eğitim: Öğrencilerin sunuları tamamlandıktan sonra, bu kez, ÖÇM de görev alan öğretim üyeleri tarafından aşağıdaki başlıklar altında gruba eğitim verilmiştir:

- Etkin bir sunu nasıl planlanır?
- Görsel işitsel gereçlerin doğru ve etkin kullanımı
- Bir metni sunum slaytları haline çevirme
- Farklı ortamlarda etkin bir sunu nasıl yapılır?
- Sunum sırasında beden dilini kullanma

Bu sunumlarda, bir sunu hazırlanırken nelere dikkate edilmesi ve içeriğin nasıl düzenlenmesi gerektiği;

zaman kullanımı, beden dili, ses tonu, görsel işitsel araçların nasıl kullanılması gerektiği anlatılmıştır. Verilen eğitimini ardından öğrenciler ile birlikte daha önce yaptıkları sunumlar izlenmiş, her öğrenci önce kendisini değerlendirmiş, sonra diğer öğrenciler ve son olarak eğiticiler sunumla ilgili olumlu ve geliştirilmesi gereken noktaları tartışmıştır. Bu uygulamanın ardından, öğrencilerin yine kendi belirledikleri bir konuda yeni edindikleri bilgi ve becerileri kullanarak bir sunu hazırlamaları istenmiştir. Yapılan her sunumun ardından öğrencilerden ve eğiticilerden geri bildirim alınmıştır. Son olarak eğitim dönemimin sonunda diğer ÖÇM’lerde görev alan tüm öğretim üyeleri ve öğrencilerin katılımı ile yıl boyunca yapılan ÖÇM’lerin ve sonuçlarının aktarıldığı ve öğrenciler tarafından yapılan sunuda, etkin sunu planlama ÖÇM’sini yapan öğrenciler kendi ÖÇM’lerini sunmuştur.

Katılımcıların Geri Bildirimleri

ÖÇM uygulamasının sonunda öğrencilerden yazılı geri bildirimleri alınmıştır. Öğrencilerin ÖÇM ile ilgili bazı ifadeleri şu şekildedir. “Bu uygulama, öğrenciye sadece o konu ile ilgili bilgi vermekle kalmayıp, araştırma ve eğitimin aktif birer parçası olmayı sağladığı için daha etkili bir öğretim yolu”. “Klasik derslerdeki tek yönlü iletişimin aksine grup çalışmasıyla ilerlemek de ÖÇM’nin önemli avantajıydı”. “ÖÇM ye katılmadan önce etkili bir sunum hazırlamanın o kadar zor bir şey olduğunu düşünmemekteydim. Ancak tahmin ettiğimden daha zor olduğunu kendimde bir sunum yapmaya çalışırken anladım. Aldığımız eğitimlerden sonra hala dört dörtlük bir sunum yapabilecek düzeyde olmadığının farkındayım. Ama bu eğitimi ilerisi için bir adım olarak düşünüyorum”. “Öğrencilik hayatı ve mesleki kariyer boyunca sık sık karşımıza çıkacak olan sunum yapma ve sunum izleme durumlarını daha rahat, daha aktif, daha iyi bir şekilde gerçekleştirebilmek için bu ÖÇM kesinlikle gerekiydi”.

Sonuç

Tıp fakültesi öğrencileri, tıp eğitimini tamamladıktan sonra birer hekim olarak, topluma ve diğer sağlık çalışanlarına eğitim verme gibi önemli bir görev üstleneceklerdir. Bu görevi yerine getirebilmek için, etkili bir sunum ve iletişim becerisi, beden dilini doğru kullanma yetisi gibi öğeleri kazanmış olmaları son derece önemlidir. Tıp eğitiminin geneline baktığımızda ise öğrencilere yönelik bu konuda herhangi bir eğitimin olmadığı bilinmektedir. ÖÇM

gibi derinlemesine ve uygulayarak bir konuyu öğrenme becerisi kazandırmayı sağlayan uygulamalar ile bu konuda öğrencilerin farkındalığının ve becerilerinin arttırılması son derece önemlidir. Alınan olumlu geri bildirimler doğrultusunda, 2010-2011 eğitim döneminde, Etkin sunu hazırlama ÖÇM'si tekrar açılmış ve gönüllü olarak bu ÖÇM'yi seçen 25 öğrenci ile eğitimlere başlanmıştır.

Kaynaklar

- 1- General Medical Council. Tomorrow's Doctors-recommendations on undergraduate medical education. London: General Medical Council, 1993:5.
- 2- Anderson J. Core plus options or special study modules. Medical Education, 1994; 28, 470-473.
- 3- Macnaughton RJ. Special study modules: an opportunity not to be missed. Medical Education, 1997;31:49-51.
- 4- Harden RM. The core curriculum with options or special modules. AMEE Medical Education Guide No. 5, 1995:17(2):14.
- 5- Şahin H, Karabilgin ÖS. Ege Üniversitesinde uygulanan özel çalışma modülleri ile ilgili öğrenci ve öğretim üyesi görüşleri. Tıp Eğitimi Dünyası, 2005;20:37-45.
- 6- Musal B. Probleme Dayalı Öğrenim Yöntemi, Hekim ve Yaşam, 1998; 6-8.
- 7- http://www.uteak.org/index.php?option=com_content&task=view&id=20&Itemid=5
- 8- Şenol Y, Gürpınar E, Özenci Ç, Balcı N, Şenol U. Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde Uygulanan Özel Çalışma Modülleri ile ilgili öğretim üyesi ve öğrencilerin görüşleri: İlk Sonuçlar. Marmara Medical Journal, 2010; 23:353-359.